

Петрова Анна Артемівна, студент 6-го курсу
факультету № 2 НАВС;

Науковий керівник: Залізняк В. А., доцент
кафедри цивільно-правових та
господарських дисциплін факультету № 2
НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Об'єктом страхового захисту при страхуванні від нещасних випадків є майнові інтереси застрахованої особи, які пов'язані з тимчасовим або постійним зниженням доходу або додатковими втратами із-за смерті застрахованого унаслідок нещасного випадку.

Нещасний випадок - це раптове, короткочасне, непередбачене і незалежне від волі застрахованої особи подія, яка привела до травми, інвалідності або іншого розладу здоров'я [1, с. 25-37].

Страхування від нещасних випадків - це ризикове страхування, яке на відміну від накопичувального довгострокового страхування життя, передбачає виплату страхової суми лише при настанні страхового випадку (у повному розмірі або певній її частині). Виплати страхової суми або повернення сплачених внесків після закінчення терміну дії договору страхування не передбачаються[2, с. 58-63].

Обов'язкові види страхування вводяться законами України. З метою захисту інтересів не лише окремих страхувальників, а і всього суспільства в цілому здійснюється обов'язкове страхування в порядку і за умовами, які їх затверджує Кабінет міністрів України.

Право на здійснення обов'язкових видів страхування може отримати будь-який страховик, якщо він має відповідну ліцензію.

У Законі України "Про страхування" наведено перелік 33 видів обов'язкового страхування, які здійснюються (або мають здійснюватися) в нашій країні, і встановлено, що нові види

обов'язкового страхування можуть бути введені лише шляхом внесення змін у цей Закон [3].

Усі види страхування, що не ввійшли до цього переліку, вважаються добровільними. Міжнародне право і право більшості держав світу пов'язують впровадження окремих видів обов'язкового страхування з необхідністю захисту інтересів третіх осіб у разі, коли їм завдано шкоди. Тому обов'язкова форма страхування найбільш поширена у, страхуванні відповідальності, а конкретніше - у страхуванні відповідальності власників джерел підвищеної небезпеки. А особисте і майнове страхування провадяться, як правило, у добровільній формі. Ефективність державного регулювання у сфері страхування багато в чому залежить від створення оптимальної системи страхового захисту на базі раціонального використання можливостей і переваг як обов'язкового, так і добровільного страхування[4, с.35-36].

Серед переваг запровадження обов'язкового страхування можна виділити наступні:

- зменшує витрати державного бюджету за деякими видами ризиків;
- привчає населення до страхування та підвищує його страхову культуру;
- застерігає громадян від безтурботного відношення до ризиків, які вони можуть недооцінювати і які можуть завдати серйозної шкоди третім особам;
- не дає можливості виключати деякі ризики з системи добровільного страхування і підтримує рівновагу на ринку страхування в цілому.

Серед недоліків запровадження обов'язкового страхування слід зазначити такі:

- мінімальні вимоги до обов'язкового страхування часто бувають завищеними, що створює певні складності при здійсненні операцій перестрахування в інших країнах[5, с. 205216];

- вплив держави (протекція певних страховиків, встановлення додаткових умов ліцензування тощо);

- негнучкість обов'язкового страхування, що не сприяє реальної оцінки ризику;

- контроль за дотриманням виконання вимог обов'язкового страхування вимагає додаткові витрати як з боку державних органів, так і страховиків

- обов'язкове страхування ліквідує почуття персональної відповідальності, що сприяє шахрайству;

- існування обов'язкового страхування стає причиною несприятливих рішень судами відносно ступеня відповідальності застрахованої особи, оскільки страхове відшкодування все рівно буде виплачено страховиком [6, с. 112115].

Отже, обов'язкове страхування повинне бути обмежене тими сферами діяльності, де це дійсно необхідно і його необхідно вводити тільки там, де можливий за ним контроль при помірних витратах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шумелда Я. Страхування. Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. - Тернопіль: Джура, 2004. - 280 с.

2. Заруба О. Страхова справа: Підручник. - К.: Товариство "Знання", КОО. - 1998. - 321 с.

3. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996р.

4. М. Жалкіна. Обязательное страхование: зарубежная практика. Страховое ревью, № 3, 2000, с. 35-36.

5. К.С. Турбина Страхование: теория и практика. Учебное пособие - М.: Анкил, 2003 - с. 704.

6. Александрова М.М. Страхування: Навчально-методичний посібник.-К.: ЦУЛ, 2002.-208с.